

شاخص‌های روانسنجی پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی

محمد محمدی پور^۱

تاریخ دریافت: ۹۵/۰۱/۱۷

تاریخ پذیرش: ۹۵/۰۳/۰۷

چکیده:

هدف پژوهش حاضر، بررسی روایی عاملی و پایایی "پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی" جنتری، گابل و ریزا (۲۰۰۲) است. در این راستا پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسیبر روی ۳۶۰ دانشجو (۲۵۲ دختر و ۱۰۸ پسر) که با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای از بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد قوچان انتخاب شدند، اجرا شد. برای بررسی پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرانباخ و برای تعیین روایی عاملیاز تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی استفاده شد. همسو با نتایج جنتری، گابل و ریزا (۲۰۰۲) و کارشکی و همکاران (۱۳۸۸ و ۱۳۹۰) مطالعه حاضر نشان داد که این پرسشنامه از همسانی درونی قابل قبولی برخوردار است و ضریب آلفای کرانباخ کل آزمون ۰/۹۰۱، و در خرده آزمون‌های آن بین ۰/۶۶۲ تا ۰/۹۱ است. همچنین نتایج تحلیل عاملی تاییدی و اکتشافی مؤید آن است که ساختار پرسشنامه برارزش قابل قبولی با داده‌ها دارد و کلیه شاخص‌های نیکویی برارزش، مدل را تایید می‌کنند (MR=0/07 RMSEA=0/056, GFI=0/90, AGFI=0/85, CFI=0/91). بنابراین پرسشنامه می‌تواند ابزار مناسبی برای ارزیابی ادراک دانشجویان از فعالیت‌های کلاسی باشد.

کلید واژه‌ها: ویژگی‌های روانسنجی، ادراک فعالیت‌های کلاسی، روایی عاملی، پایایی.

^۱ . استادیار گروه روانشناسی، واحد قوچان، دانشگاه آزاد اسلامی، قوچان، ایران.

مقدمه

محیط کلاس و مدرسه، نظام اداره ی مدرسه و شیوه آموزش معلم، اثرات غیر قابل انکاری بر عملکردهای تحصیلی و فرایندهای شناختی دانشجویان دارد که از جمله پیامدهای مهم محیط مدرسه، ادراکات دانشجویان می باشد که نقش مهمی در انگیزش، شناخت و عملکرد تحصیلی آنان دارد (شانگر^۱، ۲۰۰۷).

مطالعات نشان داده اند که هرچه محیط کلاس درس خالی از اضطراب و استرس باشد و رابطه قوی انسانی و اجتماعی بین استاد و دانشجویان و همچنین بین دانشجویان با یکدیگر برقرار باشد، آنها نگرش مطلوب تری نسبت به یادگیری پیدا می کنند. هنگامی که جو دوستی در کلاس درس پدید آید، حس رقابت جویی شدید و زیان بار در کلاس از بین می رود و فضای با نشاطی برای دانشجویان فراهم می شود (روحانی و ماهر، ۱۳۸۸).

مطالعه ادراک از محیط کلاس بر این فرض استوار است که ادراک دانشجویان از محیط با ویژگی های زمینه ای و شخصی او پیوند دارد و این امر به نوبه خود بر روشی که وی در باره دنیای اجتماعی خود می اندیشد و نیز رویکردش نسبت به محیط اطرافش، تاثیر می گذارد (پاتریک^۲ و همکاران، ۲۰۰۷). بر این اساس ادراک دانشجویان از محیط یادگیری بر شرکت آنها در فعالیت های کلاسی و برقراری روابط با همسالانشان تاثیر می گذارد.

جو روانشناختی محیط یادگیری کلاس و ویژگی های بافتی و اجتماعی و حمایت معلم تاثیرات معناداری بر رفتارهای یادگیری دانشجویان، جهت گیری هدف آنان، خودکارامدی، اسنادهای علی، کاربرد راهبردها، انگیزش تحصیلی و اجتماعی، عملکرد هیجانی، درگیری با تکالیف، ارزش های تحصیلی و پیشرفت تحصیلی آنان تاثیر دارد (ایمز^۳، ۱۹۹۲، داویس^۴، ۲۰۰۲، پینتریچ^۵، ۲۰۰۳).

استفاده از ادراک دانش آموزان و دانشجویان برای ارزیابی محیط کلاس در نظریه ی میدانی گرت لوین^۶ (۱۹۳۶) و نظریه نیاز- فشار^۸ مورای^۹ (۱۹۳۸) ریشه دارد. لوین (۱۹۳۵، ۱۹۳۶) و مورای (۱۹۳۸) بر اهمیت ویژگی های محیطی در رفتارهای آدمی تاکید کرده اند. نظریه های این پژوهشگران پیشنهاد می کنند که تعامل بین ویژگی های محیطی (مانند ادراک کلاس) و ویژگی های شخصی در

1- sungenr

2 - Patrick

3 - Ames

4 - Davis

5 - Pintrich

6 - field theory

7- Kurt Lewin's

8 - need-press theory

9- Murray's

واقع پیش‌بینی کننده‌ی رشد انسان و مجموعه رفتارهای او هستند (به نقل فراسر، دورمن و آلدردیگر^۱، ۲۰۰۴).

به دنبال نظریات لوین و ماریا، پرسشنامه‌های متعددی در زمینه ادراک فعالیت‌های کلاسی ساخته و معرفی شد. یکی از این پرسشنامه‌ها، "پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی"^۲ جنتری، گابل و ریزا^۳ (۲۰۰۲) است. این پرسشنامه به طور گسترده‌ای برای اندازه‌گیری ادراک فعالیت‌های کلاسی در سطح جهانی مورد استفاده قرار گرفته است و در اکثر مطالعات اعتبار و پایایی این پرسشنامه تایید شده است.

به اعتقاد وانگ و هلکمب^۴ (۲۰۱۰) تحقیقات زیادی نشان داده که جو اجتماعی، سازمانی و آموزشی محیط‌های آموزشی، فرایندهایی مانند درگیری شناختی، خودتنظیمی و پیشرفت تحصیلی را تحت تاثیر قرار می‌دهند. یافته‌های تحقیقی آنها نشان داد که ادراک از محیط مدرسه، بطور مستقیم و غیر مستقیم از طریق درگیری مدرسه‌ای، پیشرفت تحصیلی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. چورچ، الیوت و گابل^۵ (۲۰۰۱) نتیجه گرفتند که ادراکات محیطی در پذیرش جهت‌گیری هدف و در نهایت انگیزش و عملکرد تاثیر دارد. کارشکی و همکاران (۱۳۸۸ و ۱۳۹۰) نشان دادند یادگیری خودتنظیمی از طریق مولفه‌های ادراکات کلاسی قابل پیش‌بینی است و تمام مولفه‌های ادراکات محیطی خانوادگی، باورهای انگیزشی و یادگیری خودتنظیمی دو به دو با هم همبستگی دارند. در پژوهش حجازی و همکاران (۱۳۸۷) مشخص شد ساختارهای کلاسی به طور مستقیم و با واسطه جهت‌گیری هدف و خودکارآمدی بر خودتنظیمی ریاضی تاثیر دارد.

لذا ادراک از فعالیت‌های کلاس، متغیری مهم و اساسی در تعلیم و تربیت و سایر زمینه‌های مربوطه به شمار می‌آید. به منظور تقویت و بهبود یادگیری دانشجویان و محیط آموزشی، مطالعه ادراک دانشجویان از محیط یادگیری آنها و عواملی که بر این ادراک تاثیر دارد، هم برای اساتید و هم برای پژوهشگران تربیتی، حیاتی است. معرفی و ارائه ابزار مناسب برای اندازه‌گیری ادراک فعالیت‌های کلاسی و نشان دادن ضرورت آن در زمینه‌های گوناگون تحصیلی امری شایان توجه است. لذا مساله این تحقیق، ارائه و معرفی پرسشنامه "ادراک فعالیت‌های کلاسی دانشجویان" همراه با گزارش نتایج اعتبار^۶ و پایایی^۷ آن در بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد قوچان است.

1- Fraser, Dorman & Aldridger

2- Students perceptions of classroom activities questionnaire

3- Gentry, Gable and Rizza

4 -Wang & Holcombe

5 - Church, Elliot & Gable

6 - Validity

7 - Reliability

روش شناسی

هدف تحقیق حاضر تعیین ویژگی‌های روانسنجی پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی (SPCA-Q) است، لذا طرح تحقیق حاضر توصیفی، از نوع تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی است. جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری: جامعه آماری پژوهش، شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد قوچان در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ است. با توجه به تعداد سوالات پرسشنامه و بر اساس فرمول کوکران، حجم نمونه پژوهش را ۳۶۰ دانشجو (۲۵۲ دختر و ۱۰۸ پسر) تشکیل می‌دهد. جهت انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای استفاده شد. با توجه به تعداد و نسبت طبقات (رشته)، تعداد ۳۶۰ دانشجو از بین دانشجویان رشته‌های مختلف واحد قوچان انتخاب شدند. برای بررسی دقیق ادراک فعالیت‌های کلاسی دانشجویان، کلاس درس آمار مورد توجه قرار گرفت و در راهنمای پرسشنامه این توضیح نیز اضافه گردید که منظور پژوهشگر، کلاس درس آمار است. پس از اجرا و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، ۸ پرسشنامه ناقص حذف شدند. در نهایت ۳۵۲ پرسشنامه نمره‌گذاری و مورد تحلیل قرار گرفت.

ابزار پژوهش عبارت است از:

پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی (SPCA-Q) توسط جنتری، گابل و ریزا (۲۰۰۲) جهت اندازه‌گیری ادراک فعالیت‌های کلاسی دانش‌آموزان ساخته شده است. این مقیاس دارای ۳۱ سؤال و ۴ خرده‌آزمون به شرح زیر می‌باشد: علاقه (۸ سؤال)، چالش (۹ سؤال)، انتخاب (۷ سؤال) و لذت (۷ سؤال). هر سؤال دارای پنج گزینه (هرگز، به ندرت، گاهی، اغلب و همیشه) می‌باشد.

در پژوهش حاضر، ابتدا متن اصلی پرسشنامه به فارسی ترجمه شد، سپس سه نفر از اساتید روانشناسی و زبان انگلیسی، متن ترجمه شده را بررسی و بر یک ترجمه توافق نمودند. در نهایت اعضا هیات علمی واحد (استادان روانشناسی) روایی محتوای پرسشنامه را تایید کردند. در راهنمای پرسشنامه این توضیح نیز اضافه شد که منظور پژوهشگر کلاس درس آمار است. در ضمن، پیش از اجرای اصلی، بطور مقدماتی پرسشنامه بر روی گروهی از دانشجویان اجرا شد. موارد مبهم و جملاتی که فهم آنان برای دانشجویان آسان نبود، تغییراتی صورت گرفت. در پژوهش حاضر به منظور اعتباریابی پرسشنامه از تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی و همچنین پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرانباخ استفاده شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS-22 و Amos-22 انجام شد.

یافته‌ها

پایایی: پایایی پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی با روش آلفای کرانباخ محاسبه شد. نتایج محاسبه ضرایب پایایی در جدول شماره ۱ آمده است. شاخص‌های ضرایب پایایی نشان می‌دهد که این پرسشنامه پایایی کافی و قابل قبولی دارد و ضرایب حاصل از آن با نتایج پژوهش جنتری، گابل و ریزا (۲۰۰۲) و کارشکی و همکاران (۱۳۸۸ و ۱۳۹۰) قابل قیاس است.

جدول شماره ۱: ضرایب پایایی پژوهش حاضر، جنتری و همکاران و کارشکی و همکاران

مقیاس‌ها	پژوهش حاضر	کارشکی و همکاران (۱۳۸۸)	جنتری و همکاران (۲۰۰۲)
علاقه	۰/۷۸	۰/۸۲	۰/۸۴
چالش	۰/۷۴	۰/۶۶	۰/۷۰
انتخاب	۰/۸۰	۰/۷۶	۰/۶۹
لذت	۰/۹۱	۰/۸۷	۰/۹۱
کل	۰/۹۰۱	۰/۹۳	-

تحلیل عاملی اکتشافی:

قبل از انجام تحلیل عاملی اکتشافی، به منظور حصول اطمینان از مناسب بودن نمونه، توجه به دو مفروضه ضروری است. اندازه شاخص کفایت نمونه برداری کایزر، میر و الکین^۱ برابر با ۰/۹۰۴ و آزمون کرویت بارتلت^۲ (۴۷۸۹/۴۷) در سطح ۰/۰۰۱ معنی دار می‌باشد. به این معنی که نمونه و ماتریس همبستگی برای تحلیل عاملی مناسب است. تحلیل مؤلفه اصلی با روش وریماکس^۳ بر روی ۳۱ سؤال "پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی" انجام شد. با توجه به نمودار اسکری^۴ و ارزش‌های ویژه^۵، ۴ عامل براساس روش مؤلفه‌های اصلی^۶ و چرخش وریماکس استخراج شدند. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی در جدول شماره ۳ ارائه شده است. همچنین همبستگی بین خرده آزمون‌ها نیز در جدول شماره ۲ آمده است که تمامی همبستگی‌ها از نظر اماری معنادار می‌باشند:

2. Kaiser-meyer-olkin measure of sampling adequacy index
3. Bartlett's test of sphericity
4. Varimax
5. Scree plot
6. Eigen value
7. Principal component analysis

جدول شماره ۲: همبستگی بین خرده آزمون‌های پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی

خرده آزمونها	علاقه	لذت	انتخاب
چالش	۰/۵۵	۰/۴۳	۰/۴۵
انتخاب	۰/۵۱	۰/۵۷	-
لذت	۰/۶۸	-	-

جدول شماره ۳: مشخصه‌های آماری ۴ عامل پرسشنامه بعد از چرخش وریماکس به روش مؤلفه‌های اصلی

عامل ها	ارزش ویژه	درصد واریانس تبیین شده	درصد تراکمی واریانس تبیین شده
۱	۴/۸۳۲	۱۶/۱۱۱	۱۶/۱۱۱
۲	۴/۰۶۹	۱۳/۵۶۵	۲۹/۶۷۶
۳	۳/۴۹۶	۱۱/۶۵۲	۴۱/۳۲۷
۴	۳/۰۱۳	۱۰/۰۴۳	۵۱/۳۷

این ۴ عامل ۵۱/۳۷ درصد واریانس ادراک فعالیت کلاسی را تبیین می‌کنند. به بیان دقیق‌تر، همانطور که در جدول شماره ۲ آمده است، این ابزار دارای ۴ عامل معنادار با ارزش ویژه بزرگتر از ۱ است. عامل اول دارای بالاترین ارزش ویژه (۴/۸۳۲) و قادر به تبیین ۱۶/۱۱۱ درصد واریانس است، تا عامل ۴ که دارای پایین‌ترین ارزش ویژه (۳/۰۱۳) و قادر به تبیین ۱۰/۰۴۳ درصد واریانس است.

جدول ۴: ماتریس عاملی پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی پس از چرخش وریماکس

لذت (۱)		علاقه (۲)		انتخاب (۳)		چالش (۴)	
سوال	بار عاملی	سوال	بار عاملی	سوال	بار عاملی	سوال	بار عاملی
۵	۰/۷۸۸	۷	۰/۷۲۹	۳	۰/۷۳۹	۳	۰/۷۴۸
۴	۰/۷۷۰	۶	۰/۷۲۸	۴	۰/۷۰۷	۴	۰/۷۰۴
۲	۰/۷۵۸	۱	۰/۷۰	۲	۰/۷۰۴	۵	۰/۶۴۹
۳	۰/۷۵۱	۳	۰/۶۶۴	۱	۰/۶۸۵	۱	۰/۶۱۲
۶	۰/۷۲۷	۸	۰/۶۲۷	۵	۰/۶۰۷	۶	۰/۴۵۴
۷	۰/۷۰۶	۴	۰/۵۳۶	۷	۰/۴۶۲	۲	۰/۳۹۵
۱	۰/۶۹۹	۵	۰/۵۱۲	۶	۰/۴۱۷	۹	۰/۳۳
		۲	۰/۴۴۱			۸	۰/۳۰
						۷	۰/۲۸

جدول فوق بارهای عاملی مربوط به عامل‌های چرخش یافته را نشان می‌دهد. همان‌طور که ملاحظه می‌شود ۴ عامل استخراج شده است. بار عاملی، ضریب همبستگی بین عامل و سوال است. علامت

مثبت رابطه‌ی مستقیم بین عامل و سوال را نشان می‌دهد. همچنین مقدار آن شدت رابطه (اولویت سوال برای آن عامل) را نشان می‌دهد. بر اساس یافته‌های حاصل در جدول فوق تمامی سوالات هر خرده آزمون (لذت، علاقه، انتخاب و چالش) در ابعاد مربوط به خود بارگذاری شدند. تنها سوال شماره ۷ در خرده آزمون چالش در عامل خود بار عاملی نسبتاً کمتری (۰/۲۸۰) نشان می‌دهد. بقیه ضرایب از مقدار مطلوب برخوردارند. لذا پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسیبا ۳۱ سؤال جهت انجام تحلیل عاملی تاییدی^۱ آماده است.

تحلیل عاملی تاییدی:

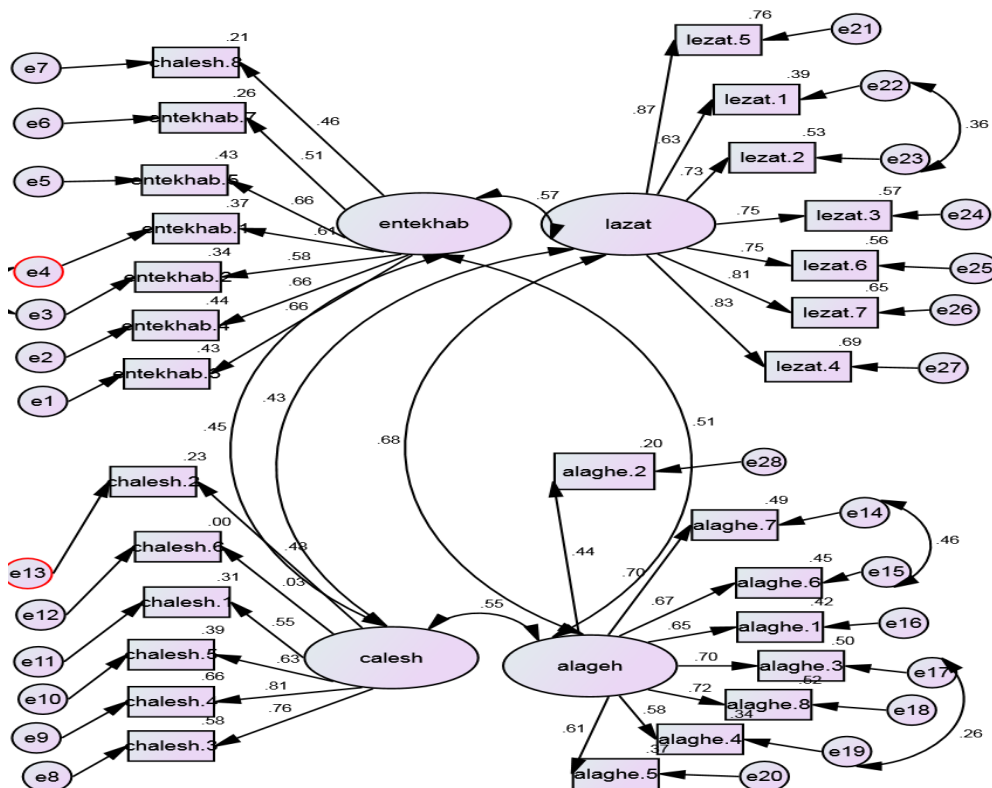
به منظور تایید ساختار عاملی پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی، از تحلیل عاملی تاییدی با استفاده از نرم افزار Amos-22 انجام شد. برای انجام دادن این تحلیل از برآورد حداکثر درست نمایی^۲ و شاخص‌های زیر برای برازش الگو استفاده شد: شاخص مجذور خی^۳ (χ^2)، شاخص ریشه میانگین مربعات خطا تقریب^۴ (RMSEA)، شاخص نیکویی برازش^۵ (GFI)، شاخص تعدیل شده نیکویی برازش^۶ (AGFI)، شاخص نرم شده برازندگی^۷ (NFI)، شاخص نرم نشده برازندگی^۸ (NNFI)، شاخص برازندگی فزاینده^۹ (IFI)، و شاخص برازندگی تطبیقی^{۱۰} (CFI) به عنوان ملاک‌های انطباق الگو با داده‌های مشاهده شده، در نظر گرفته شد، که مقدار شاخص‌ها در جدول شماره ۵ آمده است که نتایج نشان دادمدل مفروض به طور رضایت بخشی برازش یافته است. چون تقسیم χ^2 بر df نباید بیشتر از ۳ باشد و مقدار ریشه میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA) می‌بایست کمتر از ۰/۱ باشد (مقدار ۰/۰۵ و کمتر خوب است و ۰/۰۸ مناسب است). همچنین مقدار شاخص‌های برازندگی (GFI, AGFI, RMR, CFI) دارای دامنه صفر تا یک می‌باشند و هرچه مقدار آنها به ۱ نزدیک‌تر باشد، بر برازندگی مطلوب تر الگو دلالت دارد. با توجه به داده‌های فوق، می‌توان نتیجه گرفت که مدل فرض شده بطور رضایت بخشی برازش یافته است. بدین معنی که ساختار عاملی زیربنائی پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی تایید می‌گردد. ساختار ۴ عاملی پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسیدر نمودار شماره ۱ ارائه شده است.

¹ Confirmatory factor analysis

1. Maximum likelihood
2. Chi square
3. Root-mean-square- error of approximation
4. Goodness of fit index
5. Adjusted goodness of fit index
6. Normed fit index
7. Non- normedfit index
8. Incremental fit index
9. Comparative fit index

جدول شماره ۴: شاخص‌های برازش الگو

شاخص‌ها	χ^2	DF	RMSEA	$\chi^2/d.f$	RMR	GFI	AGFI	CFI
پژوهش حاضر	۷۱۶/۹۵۵	۳۴۰	۰/۰۵۶	۲/۱	۰/۰۷	۰/۹	۰/۸۵	۰/۹۱
جنتری و همکاران (۲۰۰۲)			۰/۰۴			۰/۹۱		
کارشکی و همکاران (۱۳۹۰)	۱۱۰۰/۷۷	۳۹۳	۰/۰۵۸	۲/۸	۰/۰۴	۰/۸۸	۰/۸۶	

نمودار شماره ۱: ساختار ۴ عاملی پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با توجه به اهمیت ادراک فعالیت‌های کلاسی در پیشرفت تحصیلی دانشجویان، به بررسی ویژگی‌های روانسنجی "پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی" جنتری، گابل و ریزا (۲۰۰۲) در دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد قوچان پرداخته شد. جنتری، گابل و ریزا (۲۰۰۲ و ۲۰۰۱) و کارشکی و همکاران (۱۳۸۸ و ۱۳۹۰) برخی ویژگی‌های روانسنجی این مقیاس را که مبین اعتبار مقیاس است، گزارش کرده است. گزارش‌هایی (جدول شماره ۱ و ۴) از تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی که از مناسب بودن ابزار حکایت می‌کند.

در این پژوهش برای برآورد پایایی "پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی" از روش آلفای کراباخ استفاده شد که نتایج نشان داد آلفای کراباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۰۱، و خرده آزمون‌های علاقه ۰/۷۸، چالش ۰/۷۴، انتخاب ۰/۸۰ و لذت ۰/۹۱ برآورد شد. با توجه به ضرایب آلفای کراباخ، پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی پایایی مناسب برای دانشجویان ایرانی برخوردار می‌باشد.

برای بررسی اعتبار پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی از روش تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی استفاده شد که تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد، پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی از ۴ خرده مقیاس "علاقه" (۸ سؤال)، "چالش" (۹ سؤال)، "انتخاب" (۷ سؤال) و "لذت" (۷ سؤال) و کل پرسشنامه ۳۱ سؤال تشکیل شده است.

از آنجایی که نسبت مجذور خی دو به درجه آزادی ۲/۱ (کمتر از ۳) و مقدار RMSEA، ۰/۰۵۶ (کمتر از ۰/۰۸) و مقدار دیگر شاخص‌های برازش الگو بین ۰/۸۵ تا ۱ است. لذا مدل ۴ عاملی از برازش خوبی برخوردار است. به عبارت دیگر "پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی" از پایایی، روایی و ساختار عاملی تاییدی برازنده تری برخوردار است. این یافته با یافته جنتری، گابل و ریزا (۲۰۰۱) و کارشکی و همکاران (۱۳۸۸ و ۱۳۹۰) هماهنگ است. در تبیین این یافته می‌توان گفت با توجه به نقش بسزایی که ادراک فعالیت‌های کلاسی دانشجویان در کیفیت یادگیری و تحصیل آنان دارد، لذا ضروری است که اساتید در فرایند تدریس با ایجاد پیوند بین موضوعات درسی و زندگی روزمره دانشجویان، طرح مثال‌های عینی برای شفاف سازی محتوای درسی، تشکیل گروه‌های یادگیری که عضویت در آن گروهها منجر به توانمندسازی فردی و ایجاد باورهای مثبت در افراد می‌شود، انتخاب روش تدریس متناسب با ویژگی‌های دانشجویان، دادن حق اظهار نظر به دانشجویان در باره تدریس و ارزشیابی، و در نهایت انتخاب تکالیفی که منجر به یادگیری شناختی و عملکردی دانشجویان در کلاس درس می‌شود، گامی در جهت بهبود هرچه بهتر ادراکات محیطی دانشجویان بردارند.

بطور کلی فراهم کردن موقعیت‌هایی در کلاس درس و دادن حق انتخاب به دانشجویان در فرایند آموزش به عنوان ابزار انگیزشی که مشوق یادگیری دانشجویان می‌باشد، زمینه یادگیری مفهومی به

جای یادگیری طوطی وار را فراهم می‌سازد. پس فراهم سازی فرصت هایی برای دانشجویان برای انتخاب فعالیت ها و تجارب یادگیری بر اساس حوزه‌های مورد علاقه خودشان با بهره گیری از سبک‌های یادگیری ترجیحی خودشان به منظور افزایش عملکرد و اعتماد به نفس دانشجویان مورد تاکید باید باشد.

در جمع بندی نهایی، با توجه به یافته‌های پژوهش، می‌توان نتیجه گرفت که همسو با نتایج پژوهش‌های جنتری، گابل و ریزا (۲۰۰۱ و ۲۰۰۲)، پرسشنامه بدون تغییر، ساختار خود را حفظ کرد. بنابراین تفاوت‌های فرهنگی و نژادی و تجارب گوناگون دانشجویان ایرانی، سبب نشده است که ادراک فعالیت‌های کلاسی آنها در مقایسه با دانشجویان کشورهای دیگر، متفاوت ارزیابی شود. بنابراین می‌توان گفت پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی اعتبار و پایایی مناسبی برای استفاده در نمونه ایرانی دارد و می‌تواند به عنوان ابزاری برای ارزیابی ادراکات کلاسی دانشجویان به کار رود.

نتایج پژوهش حاضر در تایید روایی و پایایی فرم فارسی پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی با محدودیت‌های خاص مقدماتی بودن این مشخصه ها همراه است. با توجه به اینکه پژوهش حاضر، در جامعه آماری کوچک انجام شده است، ویژگی‌های ارائه شده مقدماتی بوده و انجام پژوهش‌های جدید به منظور تکمیل فرایند اعتباریابی فرم فارسی پرسشنامه ادراک فعالیت‌های کلاسی به عنوان یک ضرورت مهم پیشنهاد می‌شود.

کتابنامه:

حجازی، الهه و نقش، زهرا (۱۳۸۷). الگوی ساختاری رابطه ادراک از ساختار کلاس، اهداف پیشرفت، خودکارآمدی و خودنظم بخشی در درس ریاضی، تازه‌های علوم شناختی، شماره ۳، ص ۲۸-۳۷.

کارشکی، حسین، خرازی، علی نقی، اژه ای، جواد و قاضی طباطبائی (۱۳۸۸). رابطه ادراکات محیطی خانواده، باورهای انگیزشی و خودتنظیمی تحصیلی: آزمون یک الگوی علی، مجله روانشناسی شماره ۲ ص ۱۹۰-۲۰۵.

کارشکی، حسین، صالحی، منیره (۱۳۹۰). ادراکات کلاسی و خودتنظیمی: مقایسه دانشجویان سال اول و آخر، مجله روانشناسی، علوم تربیتی دانشگاه تهران، سال ۴۱، شماره ۱، بهار ۱۳۹۰.

Ames C.(1992). classrooms: goals structures and student motivation. Journal of education psychology. 1992, 84(3), 261 – 271 .

Aldridge, J. M., Dorman, J. P., & Fraser, B. J., (2004). Use of multitrait – multimethod modeling to validate actual and preferred forms of the Technology-Rich outcomes focused learning environment inventory (TROFLEI). Australian journal of educational and developmental psychology, 4, 110-125.

Church, M.A., Elliot, A.J. & Gable, S.(2001). Perception of classroom context, achievement goals, and achievement outcomes. Journal of educational psychology, 93, 43 – 54.

Davis, H. (2003). Conceptualizing the role and influence of student-teacher relationship on children social and cognitive development. Educational psychologist, 38(4), 207-234.

Gentry, M., Gable, R.K. & Rizza, M.G.(2002). students perceptions of classroom activities. are there grade-level and gender differences. journal of educational psychology, 94, 539- 544.

Gentry, M. ,Gable, R.K. & Rizza , M.G.(2001). Gifted students perceptions of their class activities: Differences are among rural, urban, and suburban student attitudes. Gifted child Quartly, 45, 115-129.

Patrick, H., Ryan, A., & Kaplan, A. (2007). Early adolescents perception classroom of environment, motivation, and beliefs. Jurnal of educational psychology, 99, 83-98.

Pintrich, P.R. (2003). A motivational science perspective on the role of student motivation in learning and theching. Journal of educational psychology, 95, 667 - 686 .

Rohani, A., Maher, F. (2008). The effect of type of assessment(descriptive-traditional) on the class atmosphere, characterized of emotional and creative students. Journal of modern thoughts in education. 2(4), 55-69.

Sunger, s. and Gungoren, s. (2009). The role of classroom environment perceptions in self – regulated learning and science achievement. Elementary education online 8(3), 883 – 900.

Sungur, S. (2007) Modelling the relationships among students motivational beliefs, , metacognitive strategy use and effort regulation middle east technical university, Turkey- Scandinavi.journal of educational research, 51(3), 326-375.

Wang, M. T., & Holcombe, R., (2010). Adolescents perceptions of school environment, engagement, and academic achievement in middle school. American educational research journal, 3, 633-662.